

РЕШЕНИЕ

№ 8355

гр. София, 23.12.2019 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 67 състав, в публично заседание на 02.12.2019 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Жанета Малинова

при участието на секретаря Детелина Начева и при участието на прокурора Куман Куманов, като разгледа дело номер **8097** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.226, вр. чл.203 и сл. от Административно-процесуалния кодекс /АПК/, във вр. чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/.

Образувано е след Решение № 10864 от 11.07.2019г. , постановено по адм.дело № 6375/2018г. по описа на Върховен административен съд на Република България (ВАС), с което е отменено Решение № 2252 от 03.04.2018г. по адм.дело № 12771/2017г. по описа на АССГ и делото е върнато за ново разглеждане от друг състав на съда.

Предявен е иск от [фирма] с ЕИК[ЕИК], с адрес: [населено място],[жк], [улица], ет. 2, ап. 2, представлявано от управителя С. Г. Н., срещу Национална агенция за приходите за заплащане на обезщетение за претърпени имуществени вреди в размер на 400,19 лева, причинени от незаконосъобразни действия по обезпечаване на доказателства на орган на ответника (обективирани в протокол сер. АА № 0016058 / 26.03.2015 г.), състоящи се в пропуснати ползи, измерими със законната лихва върху сумата от 12735,05 лева (представляваща внесено от дружеството обезпечение по реда на чл. 121а, ал. 3 ДОПК) за периода 26.03.2015г. – 16.07.2015г., ведно със законната лихва върху претендираната главница от 400,19 лева, считано от датата на предявяване на иска до окончателното изплащане на сумата.

Ищецът твърди, че предприетите от орган на ответника действия за обезпечаване на доказателства, обективирани в посочения по-горе протокол са отменени като незаконосъобразни с решение № 70 / 06.04.2015 г. на директора на ТД на НАП С. и

внесеният на 26.03.2015 г. от дружеството депозит бил освободен и върнат на 16.07.2015г., като за този период ищецът е претърпял имуществени вреди-пропуснати ползи, съизмерими със законната лихва върху сумата, в претендирания размер.

В съдебно заседание процесуалният представител на ищеца, поддържа исковата молба, по изложените в нея и в допълнителна молба-становище от 12.03.2018г. съображения. Претендира присъждането на разноските, като в настоящето производство изрично заявява, че не са направени и не претендира разноски.

Ответникът – Национална агенция по приходите, чрез юрк. Б. оспорва предявения иск като неоснователен и недоказан. Прави възражение за прекомерност на платения адвокатски хонорар, предвид на действителната фактическа и правна сложност на делото. Претендира разноски за юрисконсултско възнаграждение.

Участващият по делото прокурор от Софийска градска прокуратура поддържа мотивирано заключение за основателност и доказаност на предявеният иск.

Доказателствата по делото са писмени. Приобщени са представените с исковата молба писмени доказателства и адм.дело № 12771 по описа за 2017 г. на Административен съд София- град, Първо отделение, 18 състав.

Съдът, след преценка на събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, приема за установено от фактическа страна следното.

Органите по приходите от дирекция „Фискален контрол“ са извършили проверка на стоки с висок фискален риск, с получател – ищцовото дружество. В хода на проверката същите са предприели действия по обезпечаване на доказателства, като на основание чл. 121а, ал. 3 във вр. с чл. 121а, ал. 2 ДОПК са иззели стоката, оставили са я за отговорно пазене и са определили обезпечение в размер на 12735,05 лева, представляващо 30 на сто от пазарната стойност на стоката и подлежащо на внасяне от страна на дружеството в срок от 72 часа, считано от крайния час на приключване на проверката. За предприетите действия по обезпечаване на доказателства е съставен протокол сер. АА № 0016058 / 26.03.2015 г.

Не е оспорено от ответника, а и от представеното преводно нареждане – вносна бележка от 26.03.2015 г. на [фирма] (л. 60), се установява фактът на плащане на сумата от 12735,05 лева от [фирма] по сметка на ТД на НАП С. с основание „обезпечение“ по „протокол сер. АА № 0016058 / 26.03.2015 г.“

В срока по чл. 41, ал. 1 във връзка с чл. 127ж ДОПК по жалба на ищеца действията на органите по приходите, обективирани в посочения по-горе протокол с решение № 70 / 06.04.2015 г. на зам.-директора на ТД на НАП С. са отменени, като незаконосъобразни.

С искане вх. № 1453-00-2780 / 11.05.2015 г. (л. 69) ищцовото дружество е сезирало директора на ТД на НАП С. с искане за възстановяване на сума в общ размер 113 728,93 лева, в която е включена по т. 5 и сумата от 12735,05 лева, представляваща обезпечение по протокол сер. АА № 0016058 / 26.03.2015 г.

По делото не се спори, че сумата 12735,05 лева, внесена като обезпечение, е възстановена на [фирма] на 16.07.2015 г.(преводно нареждане на НАП с получател ищцовото дружество за възстановяване на обезпечения по 8 бр., в това число и по протокол № 0016058).

Съдът, след преценка на събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, приема за установено от правна страна следното:

Съгласно разпоредбата на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове,

действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. На основание чл. 4 ЗОДОВ обезщетението обхваща всички имуществени и неимуществени вреди причинени на гражданите, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице. Тъй като имуществената отговорност по ЗОДОВ е обективна, безвиновна, вината не е елемент от фактическия състав на отговорността. Искът се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите (чл. 205 АПК).

Деликтната отговорност на държавата/общината не се презюмира от закона, поради което в тежест на ищеца /по аргумент от нормата на чл. 154, ал.1 ГПК, вр. чл.144 АПК/ е да проведе главно и пълно доказване на всички елементи от фактическия състав на предявения иск, а за съда съществува задължение да приеме за ненастъпили тези правни последици, чийто юридически факт е останал недоказан.

Фактическият състав на предявения иск с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ в процесния случай (с оглед фактическите твърдения на ищеца) включва в кумулативна даденост:

1. наличие на действие на длъжностно лице или орган на ответника;
2. незаконосъобразност на действието;
3. наличие на причинена вреда и нейния размер;
4. причинна връзка между незаконосъобразното действие на длъжностно лице или орган на ответника и настъпилия вредоносен резултат;

Липсата на която и да е от елементите на фактическия състав обуславя неоснователността на предявения иск за обезщетение на не/имуществени вреди /Решение № 13344 от 25.10.2012 г. по адм. дело № 1539/2012 г., III о. на ВАС и др./.

Съдът намира, че първата предпоставка е доказана. От обсъдените по-горе писмени доказателства се установиха предприети от орган по приходите от дирекция „Фискален контрол“ (органи на ответника) действия по обезпечаване на доказателства, състоящи се в изземване на стока на ищцовото дружество и определяне на обезпечение в размер на 12735,05 лева, подлежащо на внасяне от страна на дружеството в срок от 72 часа, считано от крайния час на приключване на проверката. За предприетите действия по обезпечаване на доказателства е съставен протокол сер. АА № 0016058 / 26.03.2015 г.

Налице е и втората предпоставка – незаконосъобразност на предприетите действия по обезпечаване на доказателства, обективирани в протокол сер. АА № 0016058 / 26.03.2015г., установена в рамките на производство по чл. 41, ал. 1 във връзка с чл. 127ж ДОПК, в което производство са отменени като незаконосъобразни действията на органите по приходите, с решение № 70 / 06.04.2015 г. на зам.-директора на ТД на НАП С.. Следователно е налице и втората предпоставка за отговорността по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ-отменени действия на органите по приходите, обективирани в протокол сер. АА № 0016058 / 26.03.2015г.

Относно третата предпоставка – наличие на причинена вреда:

Установи се, че определеният размер на обезпечението /12735,05 лева / е внесен от ищцовото дружество по сметка на ТД на НАП С. на 26.03.2015 г. и е възстановен на 16.07.2015 г., т.е. за периода 26.03.2015 г. – 16.07.2015 г. [фирма] е било лишено от възможността да ползва собствените си средства в посочения по-горе размер, като по този начин е понесло вреди под формата на пропуснати ползи. В тази връзка съдът

съобрази становището, изразено в решение № 156 от 18.12.2017 г. на ВКС по т.д. № 449/2017г. В мотивите на същото изрично се посочва, че естеството на обезпечителната мярка е такава, че изважда от разпоредителната власт на ищеца сумата, предоставена като обезпечение и обективно обуславя невъзможността му да я използва по предназначение. Поради това е налице понесена имуществена вреда във формата на пропусната полза и нейният минимален размер е съизмерим със законната лихва за периода на задържането ѝ. Липсата на необходимост от доказване на вреди в размер на законната лихва произтича от нормата на чл. 86, изр. 1 ЗЗД. Само в случай, че кредиторът твърди претърпени вреди в по-висок размер и претендира тяхното заплащане от своя длъжник, той ще следва да развие исково производство по общия ред (арг. от чл. 86, изр. 2 ЗЗД), в рамките на което да установи с преки доказателства вида и размера на поддържаните от него вреди съобразно нормите на чл. 51, респективно – чл. 82 ЗЗД (в зависимост от източника на възникналото облигационно задължение – деликт или неизпълнен договор).

В процесния случай периодът на задържането е именно процесния период – доколкото сумата, представляваща обезпечение е била внесена на 26.03.2015 г. и е била възстановена на 16.07.2015 г. (обстоятелства, по които страните не спорят).

Установява се и причинна връзка между действията на органи на Националната агенция за приходите и претърпените вреди. Смесът на нормата на чл. 1, ал. 1 и на чл. 4 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди е, че отговорността на държавата е за вредите, произтичащи пряко от незаконосъобразното поведение на съответния административен орган, което изключва възможността тази отговорност да обхваща вредите, които са далечна последица от това поведение. В тази връзка следва извода, че решението на ищеца да внесе съответните депозити не прекъсва пряката причинно-следствена връзка между действията по обезпечаване на доказателства на органите по приходите, отменени като незаконосъобразни и вредите, произтичащи от внесените депозити. В процесния случай подобна пряка причинно-следствена връзка е налице основно поради съображението, че решението на внасянето на депозитите не е оставено на свободната преценка на ищеца, а има задължителен характер, произтичащ от решението на органите по приходите за предприемане на действия по обезпечаване на доказателства (впоследствие отменени като незаконосъобразни). Всъщност, както се посочи и по-горе в мотивите на това съдебно решение, ангажирането на извъндоговорната отговорност на държавата за незаконосъобразни актове, действия или бездействия на нейни административни органи зависи от наличието на група от условия – незаконосъобразност на твърдяното поведение, настъпване на вреда и причинно-следствена връзка между това поведение и посочената вреда, като в процесния случай всички тези условия са налице.

Съдът, по реда на чл. 162, пр. 1 ГПК, като съобрази, че не са необходими специални знания из областта на науката, изкуството, техниката или занаятите, сам изчисли размера на законната лихва. Същият е определен нормативно с чл. 86, ал. 2 от Закона за задълженията и договорите, като съгласно посочената норма, той се определя от Министерския съвет. С постановление № 426 от 19 декември 2014 г. на Министерския съвет е определен годишният размер на законната лихва за просрочени парични задължения – същият е в размер на основния лихвен процент на Българската народна банка в сила от 1 януари на текущата година, плюс 10 процентни пункта. Като съобрази основния лихвен процент за периода, обявен на официалния сайт на Българската народна банка, съдът намира, че размерът на претендираното

обезщетение правилно е определен от ищеца и е в размер на 400,19 лв.

В съответствие с т. 4 на Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. на ВКС по т. гр. д. № 3/2004 г., ОСГК началният момент на забавата и съответно на дължимостта на законната лихва върху сумата на обезщетението е моментът на преустановяване на незаконните действия или бездействия на административните органи.

В процесния случай претендираната сума от 400,19 лева не представлява обезщетение за забава при изпълнение на парично задължение, а обезщетение за вреди, дължимо се при реализиране на деликтната отговорност на ответника. След като / в съответствие с цитираното по-горе Тълкувателно решение на ОСГК на ВКС/ началният момент на забавата се свързва с момента на преустановяване на незаконните действия, то по аргумент за по-силното основание, моментът на настъпване на изискуемостта на обезщетението за вреди също следва да бъде моментът на преустановяване на незаконните действия. И това е така, доколкото забавата винаги е обусловена от съществуване на ликвидно и изискуемо задължение.

Моментът на преустановяване на незаконните действия е 26.03.2015 г. В този именно момент ответникът е изпаднал в забава по отношение на задължението си да върне сумата, внесена като обезпечение, респективно – дължи обезщетение в размер поне на законната лихва върху задържаната сума до датата на пълното ѝ възстановяване (арг. от чл. 86, изр. 1 ЗЗД).

Съдът намира, че кредиторът не дължи покана към длъжника, в какъвто смисъл е защитната теза на ответника, позовавайки се на нормата на чл. 84, ал. 2 ЗЗД. Този текст урежда момента на възникване на изискуемостта на едно облигационно задължение, чийто източник е договор. В процесния случай паричното задължение на ответника намира своето правно основание в осъществено от негов орган непозволено увреждане (а не договор), поради което приложима е нормата на ал. 3 на чл. 84 ЗЗД, а не тази на ал. 2. Тезата на ответника не държи сметка за принципа за пълна обезвреда на вредите, причинени от непозволеното увреждане, установен в разпоредбата на чл. 51, ал. 1 ЗЗД. Да се сподели същата, би означавало да бъде освободен от отговорност деликвентът за причинените от него вреди за периода от осъществяване на вредоносното деяние до момента на обективизиране на претенцията на увредения за обезвреда.

На следващо място – както по-горе беше посочено, главният иск за заплащане на сумата от 400,19 лева е насочен към репарирание на вредите, причинени на ищеца от незаконосъобразно действие на орган на ответника, изразява се в пропуснати ползи и се измерва със законната лихва. Същата претенция, независимо, че се измерва с размера на законната лихва, е самостоятелна и не е свързана с дължимото се от деликвентът обезщетение за забава при изплащане на обезщетението за причинени имуществени вреди, което обезщетение за забава представлява самостоятелно по вид и основание парично задължение на длъжника, обусловено от и дължимо се заради ненавременното изпълнение на паричното задължение за обезвреда и по силата на закона (чл. 86, изр. 1 ЗЗД) се измерва също със законната лихва.

Предвид изложеното предявеният главен иск като основателен и доказан следва да бъде уважен за целия претендиран размер от 400,19 лева.

С оглед основателността на главния иск, съдът разглежда и установява основателност и на акцесорната претенция на ищеца за заплащане на обезщетение за забава в размер на законната лихва върху уважения размер на обезщетението за причинени имуществени вреди, считано от датата на предявяване на иска до окончателното

изплащане на задължението (съобразно отправения към съда петитум, който ограничава съда в правомощието му да приеме по-ранен момент на настъпване на изискуемостта на ищцовото притезание). И двете вземания на ищеца имат характер не на лихва, а на обезщетение (всяко от които дължимо се на различно правно основание и измеримо с размера на законната лихва, определена от Министерски съвет), поради което неоснователно е възражението на ответника, че е налице анатоцизъм, който по принцип е недопустим (арг. от чл. 10, ал. 3 ЗЗД).

На основание чл. 10, ал. 3 ЗОДОВ предвид уважаване на предявения иск, основателна е претенцията на ищеца за присъждане на направените в производството разноски, които са доказани както следва: по адм. дело 12771/2017 г. разноски - в общ размер на 325,00 лева, в т.ч. 25,00 лева - заплатена държавна такса и 300,00 лева — адвокатско възнаграждение, съобразно приложения договор за правна защита и съдействие. Неоснователно е възражението на ответника за прекомерност на заплатеното от ищцовото дружество адвокатско възнаграждение в размер на 300,00 лева, доколкото същото е в минималния размер, установен в нормата на чл. 8, ал. 1, т. 1 от Наредба № 1 от 9.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, а от друга страна по настоящото дело изрично се заявява, че не са направени и не се претендират разноски за адвокатско възнаграждение.

Предвид изхода на спора и на основание чл.226, ал.3 АПК, ответникът следва да бъде осъден да заплати разноските-адвокатско възнаграждение, направени от ищеца и в производство по адм.дело № 6375/2018г. по описа на Върховния административен съд, в размер на 300,00 /триста лева/ лв.

Водим от горното и на основание чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, Административен съд София-град, Първо отделение, 67-ти състав,

РЕШИ:

ОСЪЖДА Национална агенция за приходите - [населено място], да заплати на [фирма] с ЕИК[ЕИК], с адрес: [населено място],[жк], [улица], ет. 2, ап. 2 сумата 400.19лв. (четиристотин лева и деветнадесет ст.)обезщетение за имуществени вреди, имащи характер на пропуснати ползи за периода 26.03.2015г.- 16.07.2015г. върху внесено обезпечение в размер на 12735,05 лева, съгласно протокол сер. АА № 0016058/26.03.2015г., отменен с Решение № 70 / 06.04.2015 г. на зам.-директора на ТД на НАП С., ВЕДНО със законната лихва върху главницата от 400,19 лева, считано от 24.10.2017г. до окончателното изплащане на сумата.

ОСЪЖДА Национална агенция за приходите - [населено място], да заплати на [фирма] с ЕИК[ЕИК], разноски по делото общо в размер на 625 (шестстотин двадесет и пет) лева, в това число държавна такса 25.00 лв.; 300(триста) лева адвокатски хонорар по адм. дело 12771/2017г. по описа на АССГ и 300(триста) по адм.дело № 6375/2018г. по описа на Върховния административен съд.

Решението може да се обжалва с касационна жалба чрез Административен съд София-град пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщението до страните.

На основание чл.138, ал.3 от АПК препис от решението да се изпрати на страните.

СЪДИЯ: